

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 bani numărul 20

Administrația: Strada Mircea cel Mare No. 33

Abonamentu 10 lei pe an

URMĂRILE CONFLICTULUI

IN
BULGARIA

Ziarul naționalist *Apărarea Națională* de la 8 curent publică cu litere cursive următoarea știre de o gravitate excepțională pentru noi Dobrogenii: «*M. S. Regele a declarat d-lui Bălăcescu, sculptor, că monumentul comemorativ din Dobrogea, nu se poate inaugura în primăvara acésta de oare-ce conflictul dintre România și Bulgaria nu s'a aplanat.*»

Dacă mai alăturăm, la această știre atât de gravă, faptul că guvernul român respinge de la graniță intrarea în țară a grădinarilor bulgari, fără anumite autorizațiuni liberate de ministerul nostru, fapt despre care ne-a încredințat niște grădinarii locali, și pe care 'l confirmă împrejurarea că la nici o grădină din Dobrogea n'a venit până azi, 10 Martie, nici unul din miile de lucrători de peste graniță, și, pe cum ni se afirmă, nici la cele de peste Dunăre, îngrijirea ce ne cuprinde este destul de serioasă și justificată.

Monumentul comemorativ al reanecșării Dobrogei la Patria-mună a lui Mircea cel Mare, e hotărât și trebuie să se ridice la Tulcea, pe unul din colnicele orașului care dominază întreagă Delta Dunărei, loc ales spre acest finit de Insuși Maiestatea Sa Regele, costă până acum mai multe sute de mii de lei; din cari numai espropriările și facerea unei șiosele plantate până la vârful aceluși colnic,

a costat pe primăria de Tulcea vre-o 200,000 lei.

Timp de două-deci de ani, toți prefectii și toți primarii Tulcei, ambele consilii județian și comunal au luptat cu cele mai dificile împrejurări, spre a ajunge la apropierea locului ce era al unui morar rus, până ce fostul prefect regretatul Ion Nenitescu, a tăiat nódul gordian, dărîmând pur și simplu moara de vînt de pe acel colnic și amenagînd locul pentru opera mărétă pentru care a fost destinat de M. S. acum 20 de ani.

Ca înălțarea acestui monument să atërne acum de bunele saū relele noastre raporturi cu Statul vecin, Bulgaria, este într'adevăr de gîndit.

Țara întreagă este angajată în ridicarea Monumentului de la Tulcea, prin subscripția publică făcută de către prefectul de Tulcea, cu aprobarea ministerului; iar M. S. Regele prin alegerea locului și punerea pietrei fundamentale. Prin urmare înălțarea lui este o cestiune de demnitate pentru regat, la care nu se va putea renunța cu nici un preț.

Noi am scris de mai multe ori în coloanele acestui ziar, rezumând părerile străinilor de neam, că cestiunea Dobrogei încă nu e deslegată definitiv, mai adăogînd că nimenea în țară, de cât M. S. Regele nu știe ce soartă îi este rezervată acestei provincii; deducînd această a noastră convingere din faptul că bărbații politici ai ambelor partide de guvernămint au dat totdeauna răspunsuri eva-

sive ori de câte ori au fost strinși cu ușa ca să se pronunțe în cestiia drepturilor politice de acordat Dobrogenilor.

Responsul dat autorului monumentului, și cu faptul că nu se permite grădinarilor bulgari a veni în țară, ca altă-dată sunt acum probe materiale că atmosfera e cât se poate de grea, că e ceva nepătruns în cutele adănei ale unui viitor cât de apropiat.

De la Caraveloff, actualul Prim-ministru bulgar, discipolul cel mai fidel al contelui Ignatieff, șeful panslaviștilor, cari vreaū o Rusie singură până la Marea Adriatică, diplomația europeană se poate aștepta în ori-ce timp la mari surprize.

Intrevederea de la *Ischl* din Iulie 1895, între Regele nostru și Impăratul Austro-Ungariei, a pus capăt insurecțiunii macedonene de pe atunci. Să sperăm că și de astă-dată, — vre-o nouă întrevedere, bună-oară între Lordul Wolseley, Primul Mareșal de la Curtea engleză, care ar avea misiunea să vie în București să notifice Regelui nostru suirea pe tron a M. S. Regelui-Impărat *Eduard al VII-lea* al Engliterei, va pune capăt agitațiunilor panbulgărești ale celor din Sofia și liniștea popoarelor orientale va fi asigurată, — dacă nu cu binele, de frică sciindu-se că:

Ursul nu joacă nici o dată de voe bună.

P. Grigorescu.

Carnetul economiilor budgetare

Am deschis această rubrică în coloanele ziarului, sunt acum câteva săptămâni, și mai nimic nu s'a grabit a ne semna ceva, din nici o parte. Pricina e că cetățenii nu știu și nu vor să se ocupe de așa ceva, iar funcționarilor nu le putem cere să-și taie singuri erăcile de sub picioare. Și cu toate aceste economii, și economii mari, se impun pretutindenea: la stat, județ și comună.

Maî prezintăm astăzi câte-va din propriile noastre observații, făcându-ne datoria de cetățean, fără privire la faptul dacă ține cine-va socoteală de serviciile ce ne silim a face.

La stat. Se poate economisi secția întreagă de ingineri la lucrările noi, linia Constanța—Saligny, unde nu se mai lucrează *nimic*; iar privegherea lucrărilor la *tunelul Constanța*, lucrare care trebuia terminată, după contract, la 1 Martie a. c. să treacă asupra inginerilor de la lucrarea portului, unde se lucrează acum foarte puțin, în raport cu oamenii tehnicii atașați acestei întreprinderi.

Cei doi medici, pentru lucrătorii din port și de la Canara, plătiți de giaba cu câte 250 lei fiecare, toată iarna, pe când nu era nici un lucrător pe nici una din șantiere, să se desființeze, rămânând cel mult cei doi ajutoari ai acestor medici, pe lunile lucrătoare; iar la Canara cel de plasă, care are o diurnă pentru a visita satele, până la aducerea bolnavului în spitalul comunal. Ce noimă are ca statul să plătească deosebite lefuri acestor slujbași? pe când au deja lefuri și diurne?

Medicul propriu zis al portului să se desființeze asemenea. Ce atribuții are el în port? O simplă vizită de vapoare sănătoase căci când există epidemie, vasele se duc la Sulina, sau nu le este de loc permisă intrarea în port. O simplă vizită vapoarelor ce intră în radă o poate face alt medic salariat din oraș, — pentru ce un medic special cu leafă de 400 lei lunar? pe când serviciul me-

dical pe vapoarele române îl face un medic special.

La Județ. Medicilor de județ și plăși să li se reducă diurna la minimum, iar nu la maximum, cum le au astăzi, căci sunt destul de bine plătiți pentru inspecțiile rări ce fac, și să fie obligați a avea trăsura cu cai, cum glăsuește regulamentul serviciului lor, iar nu să ia sute de lei pentru trăsura, când e din nenorocire cazul că unul din ei e chemat la un bolnav în județ, fie și la comuna cea mai apropiată.

Timpurile de berechet au trecut pentru toți; e drept să sufere și funcționarii superiori câte o stângăchireală "din" efortul de până acum.

Postul de medic primar de județ mai ar trebui desființat, sau să i se dea și o plasă; căci astfel cum există nu face de cât pe biroul de înregistrare cu secretarul său cu tot.

La Primărie. Ce noimă au lefurile grozave de la Serviciul tehnic, al comunei și chiar al județului, până la 10000 lei pe lună, cum a avut inginerul Simu, când leafa gradului ce ocupa în erarhia inginerescă, bine stabilită prin anume lege, nu 'i dădea dreptul de cât la 400 lei lunar? Ce noimă are oficerul stărei civile, plătit cu 450 lei pe lună, când nu are mai mult de 5 minute lucru pe zi? dacă nu are alte însărcinări deosebite. Controlorul, comisarul comunal, secretarii medicului de oras, al veterinarului și al avocatului comunei cu avocat cu tot, pot dispărea din statele primăriei cum a fost până acum 3-4 ani, fără nici un inconvenient pentru mersul afacerilor comunale.

Comisarii gărei și al portului pot fi înlocuiți foarte bine de către câte un sub-comisar de culore cum a fost mai înainte; iar leafa primarului să fie redusă la 600 lei cel mult, cum a fost, cu o singură trăsura, iar nu 4 câte sunt actualmente.

Maî se pot face multe economii la primărie, spre a se reduce cheltuielile la cel mult 500,000 lei, căci suntem siguri că comuna nu poate conta pe venituri mai mari de aci înainte.

Vom mai reveni.

Mijloace de a distruge chirul

Chirul (*Triticum repens*) este planta graminei ce dă mai mult de lucru plugarului, câmpurile năpădite de planta cu rădăcinile ei fac pe cel mai tenace plugar să fugă de el, plugul merge cu mare greutate, sapa și rărița sar în sus, sămănătorile și boroanele se infundă, cerealele se nimicesc chiar și cele prășite, coasele se îngroașe în tăiș, în fine ori-ce sculă agricolă suferă din cauza firului sau rădăcinilor de chir.

Chirul este dotat de natură cu o mare rusticitate, își dezvoltă rădăcinile lui pătrunzătoare, formând noduri rădăcinate la distanțe aproape egale, și se propagă cu o repeziune uimitoare prin fragmente de rădăcină, care au unul sau două noduri, paiul lui este subțire și înalt de la 60 la 80 centimetri.

Pentru a fi distrus chirul cere mari sfortări de muncă, adesea s'a propus ca în pământurile unde vegetează cu putere, de a înmulți culturile ce necesitează prășitul, săpatul sau rărițatul, însă acest consiliu nu este cel mai eficace de oare-ce chirul fiind astfel mărunțit și împărțit în fragmente 'i este de ajuns o ploaie potrivită ca în 24 ore să se prindă tot la loc, îndesându-se și mai tare.

Deci pentru distrugere vom îngriji ca în locul unde se află chir, să se are cât se va putea mai adânc, rădăcina lui nu pătrunde în jos mai mult de 30 c. m. afară de terenuri prea slabe, deci arătura adâncă are de scop de a-l desrădăcina.

În luna Maiu și Noembre când se lucrează ogoarele de vară și de toamnă est timpul cel mai nemerit pentru stărpirea lui, în Maiu se întâmplă că după aratul ogoarelor, să vie secetă, atunci se distruge de la sine de 50%, tot asemenea și iarna, el degeră cu înlesnire.

Odată arătura făcută lăsăm să se svinte puțin pământul, o zi sau două, căci înlesnește sfărâmatul, trecem peste acest loc cu cultivatorii americani, grape de fier, târmuce

saŭ ori-ce instrument având picere saŭ dinți înalți (lungi).

Arătura și boronitul sunt două operațiuni importante, de oare-ce desrădăcinează lungile rădăcini ale chirului, lăsându-l pe deasupra locului ce voim să curățăm, ferindu-ne de a opera pe timp ploios.

După aceste instrumente punem grebla mare de un cal saŭ doi boi, care adună rădăcinile din șiruri, iar câți-va muncitori, cu furcoae de fier în mână, adună rădăcinile din șiruri, făcându-le grămezi saŭ porcoae pe loc, grebla trebuie încredințată unui argat mai deștept, de oare-ce de la buna funcționare a acesteia depinde totul. Rădăcinile de chir uscându-se repede le putem pune foc după două zile saŭ scoate cu carul după loc.

Locul ast-fel curățat procedăm la semănatul cerealelor, iar după recolta acestora îndată începem la arat iarăși adânc, pentru a desrădăcina, chirul ce a resistat la prima operațiune, având ast-fel ogorul gata pentru viitor.

Intr'un singur an, cu acest mod puțin costisitor, câte-va zile cu muncitorii, sunt deajuns ca chirul să dispară în mare parte din locul unde era nefolositor.

Adesea aceste cheltuieli trebuie să ni le impunem două ani dea rândul, sămânța chirului este măruntă, se înmulțește cu greu prin ea și este rară, iarba chirului fiind foarte dulce precum și rădăcinile sunt căutate de diferite animale, iarba răsare cam pe la sfârșitul lunii Aprilie și se coace după a două jumătate a lunii Iulie.

Nici un produs chimic, nu e cunoscut să distrugă chirul, fără ca în acelaș timp, să nu sufere și plantele cultivate cu el; ori-care îngrășămintă profită chirului ca și legumelor saŭ cerealelor, disparițiunea urăcioasei rădăcini nu este de cât mijlocul mecanic ce l'am descris.

D. Allesiu.

Resultatul alegerii colegiului de senat

Iată rezultatele complete ale alegerii col. I și al II de Senat, efectuate în toată țara.

COLEGIUL I.

Brăila: D. A. Sturza, P. S. Aurelian.

Mehedinți: Ilariu Isvoranu, M. Ghelmegeanu.

Olt: Al. Iliescu, Dr. A. Stancescu.

Romanați: C. Poroineanu, Constantinescu.

Fălciu: Dr. Munteanu, Leonida Constantin.

Tecuci: Dim. Sturza, G. Racovița.

Bacău: Leon Sachelarie, N. Negel.

Vlașca: Al. I. Filipescu, M. Corbescu.

Vâlcea: Valerian Ursianu, St. Filipescu.

R.-Sărat: Ghiță Gh. Lupescu, C. C. Dateulescu.

Dimbovița: C. Costescu-Comăn.

Ifov: Al. Bălcoianu, Dr. G. Stoicescu.

Bozău: Anton Carp, Spiru Haret.

Tutova: Costin Lascar, G. C. Rîmniceanu.

Suceava: E. Samson, Gh. Softa.

Botoșani: D-r C. Bucșănescu.

Teleorman: Gen. G. Manu, Dr. Petrini Paul.

Vaslui: Grigore Zadic, Th. Roseti.

Muscel: Sache Nicolau, D. Micescu.

Iași: Gr. N. Maeri, Petru Missir.

Dolj: Al. Nicolaid, N. Crătunescu.

Neamțu: M. L. Adamescu, I. D. Ioanin.

Prahova: D. A. Sturza, P. S. Aurelian.

Ialomița: P. Grădișteanu.

Putna: C. I. Stoicescu, Dr. Ion Macridescu.

Argeș: Gh. Păltineanu, Al. Vericeanu.

Covurlui: V. A. Urechiă, Gh. Gămulea.

Dorohoiu: I. Pilat, I. Manoliu.

Corj: Eug. Stătescu, Dr. Culcer.

Roman: Dr. N. Manolescu, Gh. Brănișteanu.

COLEGIUL II.

Argeș: Daniil Sterescu.

Bacău: Gheorghe Livezeanu, Alexandru Vilner.

Buzău: Atanasie Cătuneanu, Lt-Colonel Trestianu.

Botoșani: Zamfirescu, Persiceanu.

Brăila: C. N. Vasilescu, G. Eremia.

Covurlui: G. Cavalioti, Pavel Maeri.

Dolj: Gr. I. Columbeanu, Theodor Davidescu.

Dimbovița: Vasilache Dumitrescu, Petrică Petrescu.

Dorohoiu: I. Boldur-Lătescu.

Fălciu: Dragomir Iliescu.

Corj: D. Niculae Junianu.

Ifov: I. Procopie Dumitrescu, M. Schina, Polizu Micșunești, D-r. Rîmniceanu, Gr. Ștefănescu.

Ialomița: N. Mănescu-Calărași.

Iași: C. Climescu, D-r C. Botez, D-r G. Iuliano.

Muscel: P. C. Zamfirescu.

Mehedinți: D. Mihulescu, Dim. Popescu.

Neamț: D-r St. Predescu, Costache Ionescu.

Olt: Gheorghe Marsu.

Putna: Simion Guriță, N. Cilibidache.

Prahova: Constantin Enescu, Grigore Cireșanu.

R.-Sărat: Anton Antonescu.

Romanați: Iancu M. Dobruneanu, F. Niculescu.

Roman: Aristide Bontaș.

Teleorman: Colonel Bădulescu, Ghimpa.

Tutova: Stroe Beloescu, Chenciu.

Tecuci: Aristide Papadopol Calimah.

Suceava: Enrie Enghel, G. Măcarescu.

Vlașca: D. Alexandru Cristopol.

Vaslui: Costică Bastache.

Vâlcea: Paul Lazăr.

Informațiuni

Cum se vor reduce salariile funcționarilor publici prin viitorul budget

După multă chibzuință, chestiunea scăderii salariilor pare a fi în sfârșit rezolvată.

Guvernul a stabilit scara după care se vor face reducerile salariilor în viitorul budget.

Iată, după informațiuni sigure, care e scara aceasta:

Salariile actuale de:	Se vor reduce cu:
100 lei lunar	2.75 la sută
200 „ „	5.50 „ „
300 „ „	8.25 „ „
400 „ „	11. — „ „
500 „ „	13.75 „ „
600 „ „	16.50 „ „
700 „ „	19.25 „ „
800 „ „	22. — „ „
900 „ „	24.75 „ „
1000 „ „	27.50 „ „
1200 „ „	33. — „ „
1500 „ „	41.25 „ „

Făcînd calculul, salariile funcționarilor se vor prezenta astfel în viitorul budget.

Cei cu salariile de:	Vor avea salariile de:
100 lei lunar	97 lei 25 bani
200 „ „	189 „ — „
300 „ „	275 „ 25 „
400 „ „	356 „ — „
500 „ „	431 „ 25 „
900 „ „	501 „ — „
700 „ „	565 „ 25 „
800 „ „	624 „ — „
900 „ „	677 „ 25 „
1000 „ „	625 „ — „
1200 „ „	804 „ — „
1500 „ „	881 „ 25 „

Asupra acestor din urmă sume se vor calcula firește reținerile de 10 la sută pentru pensuni.

Apărarea Națională

Adunarea de la Banca de scont

Astăzi Duminică 11 Martie a avut loc adunarea generală anuală a acționarilor Băncii de Scont din Constanța, în sala Camerei de Comerț. S'au aprobat raportul de gestiune a anului trecut cu Bilanțul, după citirea lui de către Președintele Consiliului de administrație și câte-va cuvinte elogi-oase spuse de d-l I. Berberianu, Vice-președintele Camerei de Comerț, la adresa administrației Băncii și în special la adresa fostului ei Director, d-l Luca Ionescu, acum secretar general al ministerului de Interne.—Dividendul revenit acționarilor este de 9 lei 45 bani, de acțiunea de 100 lei, din care nu se va da acționarilor de cât 8%; restul de 145% să reține ca rezervă estra-ordinară, sau fond de rezistență, mai bine dis, care se poate împărți acționarilor ori

când o nouă adunare generală ar hotărî astfel.

S'au procedat în urmă la alegerea celor trei membri ai consiliului eșiți la sorti, și s'au reales d-nii P. Holban cu 254 voturi, Eremia Er. Popa cu 264 voturi și D. Bărbulescu 244 voturi din cele aproape trei pătrimi de voturi prezentate.

Ca *censori*, au fost ales în locul vacant d-l P. Grigorescu cu 251 voturi și realesi domnii Lasca-ride, cu 247 voturi, și V. Paspatici cu 251 voturi; iar ca supleanți au fost realesi d-nii Ion Filip cu 191 voturi și T. G. Dabo cu 251 voturi, în locul vacant fiind ales d-l I. Berberianu cu 231 voturi, d-l St. P. Mavrojani avînd cele mai multe voturi între candidați.

Consiliul de administrație s'a întrunit imediat după Adunare și între alte chestiuni ce a dezbătut și asupra cărora a luat mai multe hotărîri, a ales și numit în postul de director viitor pe d-l I. Nedovicean, agentul Băncii Naționale din Piatra-Neamț, despre care se dice că e un tîner destul de simpatie și inteligent, recomandat al cercurilor competenți din București.

În curînd se va înființa în Brăila o Bancă de Scont ca cea din Constanța.—Va fi a 18 Bancă românească înființată de d-nul Al. Zisu, simpatie și neobositul director al Băncii de Scont din București.

Mai e vorba a se înființa în Constanța o Societate cooperativă de consum, la a cărei constituire lucrează d-nii Ștef. Dumitrescu directorul Prefecturii de Constanța, cu Președintele Clubului Tinerimei d-l Bănescu, inginer.

D-lui Prefect D. Quintescu i s'a făcut cea mai strălucită primire de populația din orașul Ostrov, când a fost la recrutare.

Asemenea la Medgidie și Hârșova. unde se află acum, și de unde se va înapoia poimîne. la orașul de reședință, unde se va termina operația de recrutare.

D-l Quintescu este mult suferind, cu toate aceste n'a pregetat

să asiste însuși la recrutare, sciînd cât de delicată este această operație în Dobrogea.

Prefectura de Tulcea este girată de d-l Andronescu Șeful Serviciului comunal și județian din ministerrul de interne, până la numirea unui titular, numire ce va avea loc după alegerile politice din țară.

Alegerile de senatori sunt toate în favorul liberalilor. Nu s'au strîcurat ca și la 1895, de cât un singur opozant în Senat, d-l General Manu, în cartel cu o disidență liberală și vre-o câți-va conservatori junimiști în unire cu liberalii. Aușim că la alegerea colegiului al II-lea din Teleorman s'a întîmplat un omor în Alecsandria; în colo a fost liniște absolută.

Suntem informați că d-nul Al. Malcoei Petrescu a demisionat pe ziua de 4 Martie a. e., prin urmare Consiliul comunei Constanța s'a descomplectat.

SPECIALITĂȚILE

Farmacistul Ion Berberianu—Constanța

Goudron China Berberianu. Cunoscut fiind de totă lumea, atât efectele sigure ale goudronului în afecțiunile organelor respiratorii, cât și acele ale cōjei de china în contra maladiilor care produc slăbirea organismului, este natural ca *Goudronul China Berberianu*, adică medicamentul ce conține atât principii, activi ai goudronului cât și ai cōjei de china, să fie remediul cel mai sigur ce se poate întrebuița în contra *fusei, catarheler bronchiale și devesică, bronhitei, astmei etc.*; Sticlă 2 lei 50 b.

Prăfuri contra guturaiului Berberianu. Fac că prin simplă prisarea lor, guturaiul cel mai rebel să înceteze.

Cutia 1 leu.

Hârtie chimică Berberianu. Este cel mai bun emblastru ce se pōte întrebuița în contra tuturor durerilor reumatismale ca: durerea de mijloc și de spate, dureri de siale, podagra, dureri de iritațiuni ale pieptului, nervalgii etc.; asemenea se mai pōte întrebuița cu succes la *arsuri, bōle de rinichi, strivituri degerături, boale scrofuloase, scintituri etc.* Ruloul 1 leu.

Utura de pește de Norvegia prōspētă de anul acēstă se vinde cu 4 lei (albă) și 3 lei 50 bani (galbenă).

Un bogat asortiment de *Parfumerie* și *Săpunărie* străină și indigenă.

Depozit central:

Farmacia **BERBERIANU**—Constanța